

**Цивільно-правове
регулювання відносин у сфері
надання медичної допомоги:
питання теорії і практики**

У виданні висвітлено результати комплексного теоретико-практичного дослідження цивільних правовідносин у сфері надання медичної допомоги.

Автором з методологічних позицій на основі доктринальних досягнень права та медицини, національного законодавства, судової практики, зокрема Європейського суду з прав людини, розкрито етимологію і взаємозв'язок понятійно-категоріального апарату, генезу вітчизняної цивілістичної думки щодо правовідносин у сфері надання медичної допомоги та її сучасний стан, поняття, правову природу, класифікацію та елементи правовідносин у сфері надання медичної допомоги.

Окрему увагу приділено підставам виникнення, зміни та припинення правовідносин у сфері надання медичної допомоги, з огляду на новітній інструментарій, зумовлений медичною реформою, а також цивільно-правовому захисту і відповідальності в цій сфері. У монографії сформульовано науково-обґрунтовані пропозиції для юридичної і медичної практик, а також для удосконалення цивільно-правового регулювання аналізованих відносин.

Для наукових та науково-педагогічних працівників, студентів юридичних і медичних закладів вищої освіти, широкого кола практикуючих юристів і працівників системи охорони здоров'я, а також інших фахівців, сферою інте-ресу яких є цивільне право, медичне право та охорона здоров'я.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В ДОКТРИНІ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА.....	11
1.1. Етимологія і взаємозв'язок термінів «здоров'я», «охорона здоров'я», «медична допомога», «медична послуга», «медичне обслуговування», «медичні правовідносини», «правовідносини у сфері надання медичної допомоги», «відносини у сфері охорони здоров'я», «зобов'язання з надання медичної допомоги», «громадське здоров'я»	11
1.2. Генезис вітчизняної цивілістичної думки щодо правовідносин у сфері надання медичної допомоги та її сучасний стан	43
1.3. Науково-методологічні підходи до дослідження правовідносин у сфері надання медичної допомоги.....	65
1.4. Механізм цивільно-правового регулювання відносин у сфері надання медичної допомоги та їх місце в системі правових і позаправових форм регулювання відносин у галузі охорони здоров'я	75
<i>Висновки до Розділу 1</i>	91
РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ	96
2.1. Загальні засади правовідносин у сфері надання медичної допомоги	96
2.1.1. Правова природа та місце правовідносин у сфері надання медичної допомоги у структурі предмета цивільного права.....	96
2.1.2. Поняття та ознаки правовідносин у сфері надання медичної допомоги	114
2.1.3. Класифікація правовідносин у сфері надання медичної допомоги.....	124
2.2. Елементи правовідносин у сфері надання медичної допомоги	131

2.2.1. Суб'єкти правовідносин у сфері надання медичної допомоги	131
2.2.2. Об'єкти правовідносин у сфері надання медичної допомоги	161
2.2.3. Зміст правовідносин у сфері надання медичної допомоги	173
2.3. Реалізація правовідносин у сфері надання медичної допомоги	184
2.3.1. Умови, принципи та межі здійснення правовідносин у сфері надання медичної допомоги	184
2.3.2. Особливості здійснення правовідносин у сфері надання медичної допомоги.....	192
<i>Висновки до Розділу 2</i>	214
РОЗДІЛ 3. ДИНАМІКА ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ	219
3.1. Методологічні засади визначення підстав виникнення, зміни і припинення правовідносин у сфері надання медичної допомоги. Юридичні презумпції.....	219
3.2. Поняття, класифікація і види підстав виникнення правовідносин у сфері надання медичної допомоги	243
3.2.1. Правочин як підстава виникнення правовідносин у сфері надання медичної допомоги	245
3.2.2. Нормативно-правовий акт як підстава виникнення правовідносин у сфері надання медичної допомоги	268
3.2.3. Інші підстави виникнення правовідносин у сфері надання медичної допомоги.....	273
3.3. Підстави зміни правовідносин у сфері надання медичної допомоги	278
3.4. Підстави припинення правовідносин у сфері надання медичної допомоги	294
<i>Висновки до Розділу 3</i>	304
РОЗДІЛ 4. ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА НА ЗАХИСТ У СФЕРІ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ	309
4.1. Методологічні засади цивільно-правового захисту прав у сфері надання медичної допомоги.....	309
4.2. Форми і способи цивільно-правового захисту прав суб'єктів правовідносин у сфері надання медичної допомоги	320
<i>Висновки до Розділу 4</i>	357

РОЗДІЛ 5. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ	360
5.1. Поняття цивільно-правової відповідальності у сфері надання медичної допомоги	360
5.2. Види цивільно-правової відповідальності у сфері надання медичної допомоги і їх співвідношення	365
5.2.1. Позадогіврна (деліктна) відповідальність	365
5.2.2. Договірна відповідальність у сфері надання медичної допомоги. Співвідношення договірної та деліктної відповідальності.....	391
5.3. Оцінка якості медичної допомоги та судово-медична експертиза	401
5.4. Обставини, які виключають цивільно-правову відповідальність у сфері надання медичної допомоги.....	412
<i>Висновки до Розділу 5</i>	416
РОЗДІЛ 6. ЦИВІЛЬНІ ПРАВОВІДНОСИНИ В ОКРЕМИХ СФЕРАХ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	419
6.1. Правовідносини, пов'язані із правом людини на життя.....	419
6.2. Правовідносини у сфері донорства.....	440
6.3. Правовідносини у сфері репродуктивних технологій	472
6.4. Правовідносини, пов'язані із проведенням медичних дослідів.....	490
6.5. Правовідносини з надання психіатричної допомоги	516
<i>Висновки до Розділу 6</i>	546
ВИСНОВКИ	553
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	564
ДОДАТКИ.....	611

ПЕРЕДМОВА

Сфера охорони здоров'я, зокрема сегмент надання медичної допомоги, перебуває в перманентному стані трансформацій, а медична реформа, яка відбувається на сучасному етапі розвитку України, потребує синергії доктрини, законодавства та практичних порад. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), закріпила обраний Україною вектор на інтеграцію до Європейського Союзу (далі – ЄС), у тому числі в царині охорони здоров'я. У главі 22 «Громадське здоров'я» Угоди про асоціацію зазначено, що сторони розвивають співробітництво у галузі охорони здоров'я з метою підвищення рівня його безпеки та захисту здоров'я людини як передумови сталого розвитку та економічного зростання.

Безпека людини та якісна медична допомога – це основоположні принципи національної системи охорони здоров'я, які й повинні визначати змістове наповнення нормативних актів, що міститимуть гарантії їх дотримання, а також слугуватимуть досягненню балансу у взаєминах «лікар–пацієнт». У Додатку до Рекомендацій Комітету міністрів Ради Європи країнам-членам стосовно управління безпекою пацієнтів і запобігання небажаним явищам у сфері охорони здоров'я (2006) зазначено, що стратегія гарантування безпеки пацієнтів повинна стати невід'ємним компонентом усієї тривалості програми поліпшення якості. Інвестиції у безпеку пацієнта, як і в поліпшення якості, слід вважати економічно обґрунтованими і значущими.

Правовідносини у сфері надання медичної допомоги, що є своєрідними судинами сфери охорони здоров'я, які живлять весь «організм» держави, особливо людиноорієнтовані, сфокусовані на розкритті палітри відносин між суб'єктами у сфері надання медичної допомоги з приводу благ, що визнаються найвищою соціальною цінністю на конституційному рівні (ст. 3 Конституції України, ч. 2 ст. 201 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України)). Цивільно-правову

Книги, які можуть вас зацікавити

Адвокатська техніка
(підготовка до процесу
і методики
переконання)

Перейти до галузі права
Медичне право

[Перейти на сайт →](#)